

โครงการการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผาชุดความสุขจากผืนป่า The Creation Of Ceramic The Happiness Of Forest

เกษกานต์ ชูประดิษฐ์

Katekarn Choopradit

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Bunditpatanasilpa Institute

(Received : Feb 17,2021 Revised : Mar 24,2021 Accepted : Mar 26,2021)

บทคัดย่อ

ธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายที่อยู่ภายใต้ผืนป่าต่างอาศัยอยู่อย่างอิสระแต่ยังคงพึ่งพาอาศัยกัน เป็นองค์ประกอบที่สมบูรณ์ ข้าพเจ้าตระหนักถึงความงดงามที่ซ่อนแฝงอยู่อย่างสมดุล บรรยากาศแห่งความสุขในการดำรงอยู่ตามวิถีแห่งธรรมชาติ ก้อนเมฆก่อตัวกลั่นเป็นหยาดฝนเล็ก ๆ ร่วงหล่นจากท้องฟ้า สร้างความชุ่มชื้นให้แก่ผืนป่า อันเป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตน้อยใหญ่ เมล็ดพันธุ์แตกออก เติบโตรวมกันเป็นผืนป่าใหญ่ก่อเกิดเป็นพื้นที่แห่งชีวิต การดำรงอยู่ของทุกสรรพสิ่งเป็นไปตามวิถีแห่งธรรมชาติ ทุกสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสัจจะ ความงดงามทางธรรมชาติ เป็นแรงบันดาลใจให้ ข้าพเจ้าจึงนำมาสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบเครื่องเคลือบดินเผา โดยเลือกใช้รูปทรงของต้นไม้ เมล็ดพันธุ์ ดอกไม้ ก้อนเมฆ สายฝน รุ้งกินน้ำ มาลดทอนสร้างรูปทรงในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อแสดงออกถึงความสุขและความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและผืนป่า เป็นการสร้างสรรค์รูปทรงใหม่ตามเอกลักษณ์เฉพาะตน ด้วยเทคนิคใช้เทคนิคการเอนโกบดินสี (Engobe decorating slip) และเคลือบสีต่าง ๆ ตกแต่ง เพื่อสร้างความสมบูรณ์ในชิ้นงานและเคลือบในอุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส

คำสำคัญ : ธรรมชาติ , อุดมสมบูรณ์ , ความสุข , เครื่องเคลือบดินเผา

ABSTRACT

Nature and everything under the forest lived independently but still interdependent. It is the complete component. I realized the hidden beauty that being in balance. The happiness's atmosphere of living in the natural way, clouds formed into small raindrops falling from the sky to moisturize the forest which is the beginning of life. Germinated seeds growing together into a large forest to form a space of life. The existence of all things follows the course of nature. All these things are truth, natural beauty. I used them as inspiration to create ceramic by using the shape of trees, seeds, sky, clouds, rainbow etc. These are the main shapes to creating the artwork to express happiness and abundance of nature and forest. This is a creation of new shapes with my own uniqueness by techniques were used including Engobe decorating slip and glazes for create perfection work and coated at the temperature of 1,200 Celsius degree. Nature and all things under the forest lived independently but still interdependent. Is a complete component

Keywords : Nature , Abundance , Happiness , Ceramic

บทนำ

ธรรมชาตินับเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อสิ่งมีชีวิตไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือสัตว์ การอยู่อาศัยก็เกี่ยวพันซึ่งกันและกัน เป็นการอยู่ร่วมกันของธรรมชาติ มีองค์ประกอบมากมายหล่อหลอมให้เกิดเป็นผืนป่า เช่น ต้นไม้ขนาดเล็ก-ใหญ่ พืชพรรณนานาชนิด ดอกไม้ ใบหญ้า แม่น้ำ ลำธาร ภูเขา ท้องฟ้า เมฆฝน รวมทั้งสรรพสัตว์ต่าง ๆ ทุกสิ่งล้วนเป็นประโยชน์ต่อระบบนิเวศ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่างอิงอาศัยซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความสมดุลและความเจริญงอกงามของสิ่งมีชีวิตน้อยใหญ่ ส่งผลต่อให้ธรรมชาติมีความสมบูรณ์ เป็นที่อยู่อาศัยอันสงบของสิ่งมีชีวิต กล่าวได้ว่าสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติทุกชนิดเป็นดั่งผู้ให้ผืนป่า

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายที่อยู่ภายใต้ผืนป่า ต่างอาศัยอยู่อย่างอิสระแต่ยังคงพึ่งพาอาศัยกัน เป็นองค์ประกอบที่สมบูรณ์ ข้าพเจ้าตระหนักถึงความงามที่ซ่อนแฝงอยู่อย่างสมดุล บรรยากาศแห่งความสุขในการดำรงอยู่ตามวิถีแห่งธรรมชาติ ก่อนเมฆก่อตัวกลั่นเป็นหยาดฝนเล็ก ๆ ร่วงหล่นจากท้องฟ้า สร้างความชุ่มชื้นให้แก่ผืนป่า อันเป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตน้อยใหญ่ เมล็ดพันธุ์แตกงอก เติบโตรวมกันเป็นผืนป่าใหญ่ก่อเกิดเป็นพื้นที่แห่งชีวิต การดำรงอยู่ของทุกสรรพสิ่งเป็นไปตามวิถีแห่งธรรมชาติ ทุกสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสัจจะความงามทางธรรมชาติ เป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้านำมาสร้างสรรค์ในรูปแบบผลงานเครื่องเคลือบดินเผา โดยเลือกใช้รูปทรงของต้นไม้ เมล็ดพันธุ์ ดอกไม้ ก้อนเมฆ สายฝน รุ่งกินน้ำ มาลดทอนและสร้างรูปทรงใหม่ ในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อแสดงออกถึงความงาม ความสุขและความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและผืนป่า

การสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผา “ชุดความสุขจากผืนป่า” ได้รับแรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติและผืนป่าที่มีการพึ่งพาอิงอาศัย เกื้อกูลกัน ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอความงามของธรรมชาติ ผ่านผลงานสร้างสรรค์เครื่องเคลือบดินเผาและเพื่อสร้างความตระหนักแก่ผู้คนให้หันมาใส่ใจและเล็งเห็นถึงความสำคัญของธรรมชาติพร้อมเกิดความรัก ความหวงแหนผืนป่าโดยใช้ศิลปะประเภทเครื่องเคลือบดินเผาถ่ายทอดผลงานสร้างสรรค์เชื่อมโยงกับผู้ชมผลงาน

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. การสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผา ชุด “ความสุขจากผืนป่า” เพื่อแสดงถึง รูปร่าง-รูปทรง ของต้นไม้ ดอกไม้และเมล็ดพันธุ์
2. เพื่อถ่ายทอดความงาม ความประทับใจเกี่ยวกับความสุข ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและผืนป่า
3. เพื่อเผยแพร่ผลงานโครงการการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผาในรูปแบบ ceramic art “ชุดความสุขจากผืนป่า” ออกสู่สาธารณชน สร้างองค์ความรู้ นำความรู้นั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ปลูกจิตสำนึกให้ผู้คนเห็นคุณค่าของธรรมชาติ

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการศึกษา

การศึกษาเอกสารทางวิชาการ

การวิจัยสร้างสรรค์ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาจากการรวบรวมข้อมูลทางวิชาการ ทั้งเอกสารและการศึกษาจากพื้นที่จริงในธรรมชาติ พร้อมศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ รวมถึงงานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ แล้วสร้างภาพร่างสองมิติให้ตรงตามวัตถุประสงค์พร้อมนำหลักการออกแบบมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน “ชุดความสุขจากผืนป่า” ให้มีเอกลักษณ์ จากนั้นศึกษาเก็บข้อมูลเทคนิคกระบวนการเครื่องเคลือบดินเผา ทำการทดลองดินสีและลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้ทราบถึงคุณลักษณะของเทคนิค จากนั้นจึงนำไปใช้ในการสร้างสรรค์และการขึ้นรูปขยายผลงานจริง ด้วยเทคนิคการขึ้นรูปแบบขดและแบบบีบ พร้อมเรียบเรียงข้อมูลการค้นคว้าในรูปแบบของเอกสารงานวิจัยและนำเสนอโครงการการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผา ชุด “ความสุขจากผืนป่า” โดยเผยแพร่และจัดแสดงออกสู่พื้นที่สาธารณะ

ขอบเขตในการสร้างสรรค์

การศึกษาโครงการการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผา ชุด “ความสุขจากผืนป่า” ได้รับแรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติและผืนป่า มีขอบเขตในการสร้างสรรค์ ดังนี้

1. เนื้อหาแสดงเกี่ยวกับธรรมชาติที่มีการพึ่งพาอิงอาศัย เกื้อกูลกัน แสดงออกถึงความงาม ความประทับใจเกี่ยวกับความสุข ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและผืนป่า โดยสะท้อนผ่านการแสดงออกด้วยรูปร่าง-รูปทรงของสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติ ได้แก่ รูปทรงของต้นไม้ เมล็ดพันธุ์ ดอกไม้ ก้อนเมฆ สายฝน รุ่งกินน้ำ

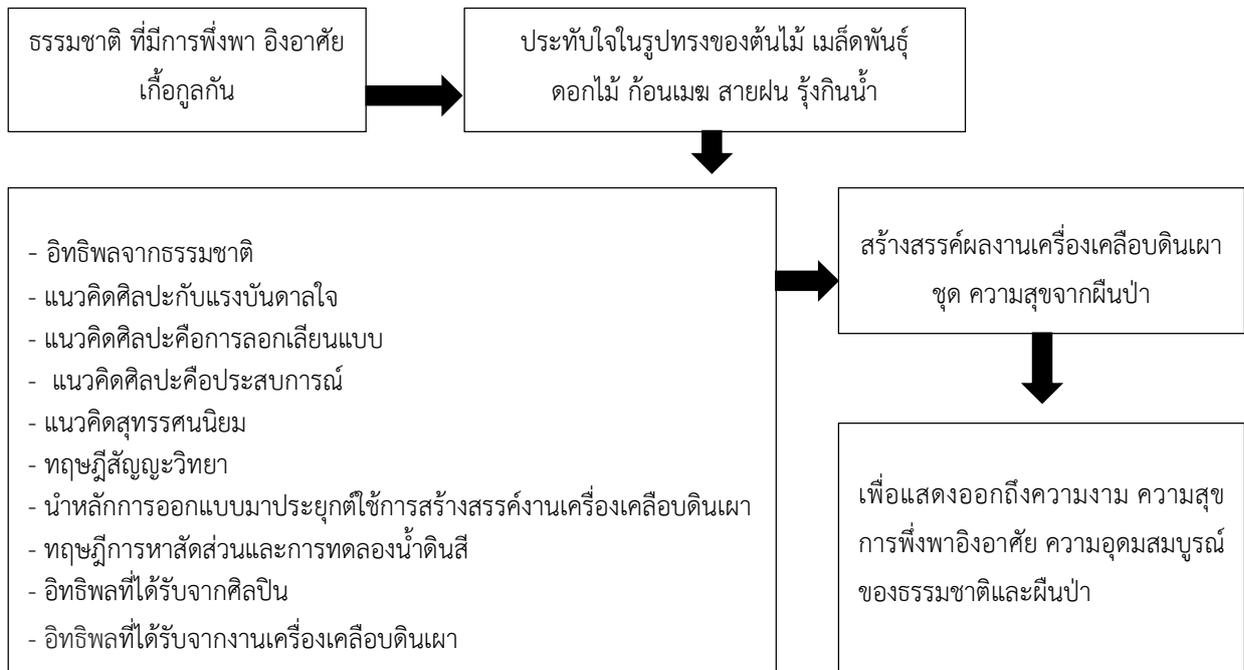
2. เป็นผลงานเครื่องเคลือบดินเผา 3 มิติ จำนวน 1 ชุด สร้างสรรค์ด้วยเทคนิคและกระบวนการทางเครื่องเคลือบดินเผา มีแนวคิดจากธรรมชาติและผืนป่า การพึ่งพาอิงอาศัยและเกื้อกูล โดยสะท้อนผ่านการแสดงออกด้วยทัศนธาตุจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแล้วเลือกรูปร่าง-รูปทรงของต้นไม้หลากหลายชนิด ที่สร้างสรรค์ให้มีขนาดแตกต่างกันนำมาจัดวางผสมผสานกับรูปทรงของดอกไม้ เมล็ดพันธุ์ต่าง ๆ และรูปทรงก้อนเมฆ-เมฆฝน สายรุ้ง ซึ่งทั้งหมดนี้ เป็นส่วนประกอบที่แสดงออกถึงความสุข ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและผืนป่า เป็นผลงานที่เน้นการนำเสนอรูปทรงใหม่ที่แสดงเอกลักษณ์เฉพาะตน

3. กระบวนการทางเครื่องเคลือบดินเผาที่ใช้ในการสร้างสรรค์ ได้แก่ การใช้ดิน 3 ชนิด คือ เนื้อดินสโตนแวร์ (Stoneware) เนื้อดินเทอราคอตตา (Terracotta) และ เนื้อดินพอร์ซเลน (Porcelain) โดยการขึ้นรูปทรงและใช้การเอนโกบดินสี (Engobe decorating slip) ในการตกแต่ง เพื่อสร้างความสมบูรณ์แก่รูปทรงและเคลือบใส เเผาอุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส

ในงานสร้างสรรค์เครื่องเคลือบดินเผาชุด “ความสุขจากผืนป่า” ผู้สร้างสรรค์ได้ค้นคว้าข้อมูล เอกสารทางวิชาการ เอกสารอ้างอิงและทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับศึกษาศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคทางกระบวนการเครื่องเคลือบดินเผา รวมถึงแนวคิดสุนทรียภาพในงานศิลปะ ให้เกิดความเข้าใจพร้อมนำมาวิเคราะห์ประกอบและใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดเอกลักษณ์

โดยมีกรอบแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการสร้างสรรค์
ที่มา : นางสาวเกษกานต์ ชูประดิษฐ์

อิทธิพลจากธรรมชาติ แนวคิดและทฤษฎี

1. อิทธิพลที่ได้รับจากธรรมชาติ

อิทธิพลที่ได้รับจากธรรมชาติ คือ ป่าไม้ซึ่งประเภทของป่าไม้จะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับการกระจายของฝนแต่ละแห่งมีความชุ่มชื้นต่างกัน ป่าในธรรมชาติสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ป่าประเภทที่ไม่ผลัดใบ (Evergreen) ป่าชนิดนี้เขียวชอุ่มตลอดทั้งปี เนื่องจากต้นไม้ทั้งหมดเป็นประเภทที่ไม่ผลัดใบ ซึ่งได้แก่ ปาดงดิบ ป่าสนเขา ป่าชายเลน ป่าพรุหรือป่าบึงน้ำจืด ป่าชายหาดและป่าประเภทที่ผลัดใบ (Deciduous) ป่าประเภทนี้จะทิ้งใบเหลืองแต่ลำต้นเป็นจำพวกผลัดใบแทบทั้งสิ้นในฤดูฝน ป่าประเภทนี้จะมองดูเขียวชอุ่ม เมื่อถึงฤดูแล้งต้นไม้ ส่วนใหญ่จะผลัดใบทำให้ป่าโปร่งขึ้น

1.1 ป่าไม้ในภาคเหนือ จำแนกตามลักษณะของพืชพรรณที่พบได้ดังนี้

1.1.1 ปาดิบ ในภาคเหนือมีปาดิบแล้ง เป็นสังคมป่าผลัดใบและไม่ผลัดใบผสมปนกัน มีช่วงฤดูแล้งยาวนานประมาณ 3 - 4 เดือน ทำให้ต้นไม้ผลัดใบทิ้งลงสะสมบนพื้นดินมากกว่าปาดิบชื้นและผลิใบใหม่ออกมาได้อย่างรวดเร็ว จึงมีความเขียวชอุ่มตลอดทั้งปี ดินสามารถอุ้มน้ำได้เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นกับต้นไม้ในช่วงฤดูแล้ง

1.1.2 ป่าสนเขา เป็นสังคมป่าไม่ผลัดใบ มีสนสองใบ หรือ สนสามใบเป็นไม้เด่น ป่าประเภทนี้ค่อนข้างโล่ง พื้นล่างปกคลุมด้วยพื้นหญ้า ในประเทศไทยพบป่าชนิดนี้กระจายอยู่เป็นหย่อม ๆ สลับกับปาดิบเขาและปาดิบแล้ง (ยกเว้นภาคใต้) ในพื้นที่ที่สภาพอากาศเย็นยาวนานแต่ไม่ชื้นจัดเกินไป

1.2 ป่าไม้ในภาคกลาง จำแนกตามลักษณะของพืชพรรณที่พบได้ดังนี้

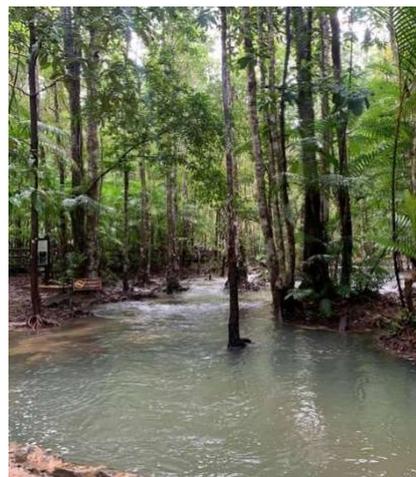
ป่าเบญจพรรณ หรือเรียกว่า "ป่าผสมผลัดใบ" หรือ ป่าโปร่งผสมของพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมดของภาคกลางอีกทั้งยังพบมากที่ภาคเหนือ ป่าเบญจพรรณมีไม้ยืนต้นกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน แสงตกถึงพื้นได้มาก มีพืชตระกูลหญ้าอยู่หลายชนิด ฤดูแล้งมักเกิดไฟป่าขึ้นช่วยเผาเศษซากใบไม้แห้งที่สะสมบนพื้นป่า

1.3 ป่าไม้ในภาคใต้ จำแนกตามลักษณะของพืชพรรณที่พบได้ดังนี้

ปาดงดิบ ปาดิบชื้น มีลักษณะรกรกที่เขียวชอุ่มตลอดปี มีพันธุ์ไม้หลากหลายชนิด จัดอยู่ในประเภทป่าไม่ผลัดใบ มีความต้องการดินและสภาพอากาศที่ชุ่มชื้น จึงพบมากในพื้นที่ที่มีฝนตกชุกเกือบตลอดทั้งปี มักกระจายอยู่บริเวณที่มีความชุ่มชื้นมาก เช่น หุบเขาริมแม่น้ำลำธาร ห้วย แหล่งน้ำและบนภูเขาสูง

(ก)

(ข)

ภาพที่ 2 ลักษณะทางธรรมชาติ

(ก) ลักษณะต้นไม้เป็นพุ่ม

(ข) ต้นไม้ที่มีธารน้ำไหลผ่าน

ที่มา : นางสาวเกษกานต์ ชูประดิษฐ์

(ก)

(ข)

ภาพที่ 3 ลักษณะทางธรรมชาติ

(ก) กลุ่มก้อนเมฆ

(ข) เมล็ดของต้นไม้

ที่มา : นางสาวเกษกานต์ ชูประดิษฐ์

จากข้อมูลที่ผู้สร้างสรรค์ศึกษาลงพื้นที่เก็บข้อมูล พบว่าลักษณะของธรรมชาติแต่ละพื้นที่มีความคล้ายคลึงกัน มีความสลับซับซ้อนของต้นไม้-ดอกไม้บานาชนิดและสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติก่อเกิดเป็นผืนป่ากว้างใหญ่ที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตน้อยใหญ่ ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาในพื้นที่จริง ได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติที่มีการพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลกัน มาสร้างสรรค์ผลงานเพื่อแสดงออกถึงความสุข ความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่า เกิดเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตนและสามารถสร้างความตระหนักแก่สังคมให้คำนึงถึงคุณค่าของป่าไม้และเกิดความรักและห่วงแหนทรัพยากรทางธรรมชาติ

2. อิทธิพลจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดศิลปะกับแรงบันดาลใจ (Art and Inspiration)

การสร้างสรรคงานศิลปะที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับปัจเจกศิลปินโดยตรง การรำล่อมไปด้วยบริบทของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ทำให้ศิลปินเกิดแรงบันดาลใจสร้างสรรค์งานศิลปะ มีการออกแบบชิ้นงานให้ตรงตามตัวอย่างงานจิตรศิลป์ เป็นฐานจินตนาการในการสร้างสรรค์ศิลปะ (ณรงค์ชัย ปฎิกรัษต์ 2562 : 244)

2.2 แนวคิดศิลปะคือการลอกเลียนแบบธรรมชาติ (Art is the Imitation of Nature)

อิมมานูเอล คานต์ (Immanuel Kant) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ ศิลปะคือการลอกเลียนแบบธรรมชาติไว้ว่า ความงามเป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้นจากการสัมผัสระหว่างความรู้สึกกับความเข้าใจของเราที่มีต่อสิ่งนั้น เราจึงเกิดความพึงพอใจกับภาวะของธรรมชาติทั้งหลาย เช่น ดอกไม้บาน เสียงนกร้อง ใบไม้ถูลม ฯลฯ แล้วนำมาสู่การสร้างสรรคงานทัศนศิลป์ แต่ความงามของธรรมชาติเป็นความงามที่เกิดขึ้นด้วยตัวเอง ไม่ใช่เพราะการสร้างสรรคของศิลปิน ดังนั้น ศิลปินที่สร้างผลงานได้คล้ายคลึงกับธรรมชาติได้มากเท่าไร ย่อมเป็นศิลปินที่มีคุณค่าเพราะเขาสามารถสร้างอารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการให้ปรากฏได้

2.3 แนวคิดศิลปะคือประสบการณ์ (Art as Experience)

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับศิลปะคือประสบการณ์ ประสบการณ์คือการมีชีวิตที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม มีปฏิกริยากับสิ่งแวดล้อม ทำให้เรามีความคิดและอารมณ์ ซึ่งเป็นประสบการณ์ แต่บางครั้งเรามีประสบการณ์ที่พึงพอใจ น่าจดจำเป็นพิเศษ เราจะจำประสบการณ์นั้นได้อย่างฝังใจ สิ่งนี้เรียกว่า ประสบการณ์แท้ ซึ่งมีระเบียบมีเอกภาพ ทุกส่วนทุกตอนมีความหมายที่สำคัญ ประสบการณ์ของศิลปินมักน่าสนใจเป็นพิเศษเพราะได้สัมผัสชีวิตและเหตุการณ์ด้วยความรู้สึกที่หลากหลาย ความสามารถในการสื่อประสบการณ์นั้นกับผู้อื่นได้จึงมีความสำคัญ จุดหมายของศิลปะในทัศนะของจอห์น ดิวอี้ จึงหมายถึงการมอบประสบการณ์ทางสุนทรียภาพแก่ผู้ดู (เชลลุด นิมเสมอ 2557 : 20)

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับสุนทรศนนิย (Optimism)

สุนทรศนนิย หรือ สุขนิยม คือ การโลกในแง่ดีโดยเห็นโลกและชีวิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ดีแล้วและอาจดีกว่านี้ก็ได้ (กัจจกร สุนทรพงษ์ศรี 2559: 85) ความสุข เกิดจากความรู้สึกชอบหรือพึงพอใจกับสิ่งนั้น เกิดเป็นพลังบวกและส่งผลให้เกิดเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน

2.5 ทฤษฎีสัญญาวิทยา (Semiology)

ชาร์ลส์ แซนเดอร์ส เพียซ (Charles Sanders Peirce) ได้กล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวสัญลักษณ์ประกอบเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจาก 3 ส่วนและได้ให้ความสนใจที่จะพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์กับวัตถุที่มีอยู่จริง และได้แบ่งประเภทของสัญลักษณ์ ออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

2.5.1 Icon (สัญรูป) เป็นสัญลักษณ์ที่มีรูปร่างหน้าตาคล้ายหรือเหมือนกับวัตถุที่มีอยู่จริงมากที่สุด สามารถทราบความหมายได้ทันทีที่เห็น

2.5.2 Index (ดรรชนี) เป็นสัญลักษณ์ที่มีความเกี่ยวพันโดยตรงกับสิ่งอ้างอิงที่มีอยู่จริง ต้องอาศัยการคิดหาเหตุผลเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์จึงจะสามารถเข้าใจความหมายได้

2.5.3 Symbol (สัญลักษณ์) เป็นสัญลักษณ์ที่ไม่มีความเกี่ยวพันเชื่อมโยงใด ๆ ระหว่างสัญลักษณ์กับวัตถุที่มีอยู่จริง ต้องอาศัยการเรียนรู้ในการตีความหมายและแม้ว่าเพียซ จะแบ่งสัญลักษณ์ ออกเป็น 3 ประเภท แต่สัญลักษณ์ทั้งสามประเภทก็ไม่ได้แยกออกจากกันโดยเด็ดขาด อันหมายถึง สัญลักษณ์หนึ่งอาจสามารถเป็นได้ทั้ง Icon Index หรือ Symbol ในเวลาเดียวกัน (กาญจนา แก้วเทพ : 2543)

3. หลักการสร้างสรรคโดยนำหลักศิลปะมาประยุกต์ใช้การสร้างสรรคผลงานเครื่องเคลือบดินเผา

3.1 เอกภาพ (Unity) หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เกิดจากการเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน จัดระเบียบของส่วนต่าง ๆ ให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวเพื่อผลรวมอันไม่อาจแบ่งแยกส่วนใดส่วนหนึ่งออกไป มีจุดหมายรวมกัน โดยทั่วไปจะประกอบด้วยองค์ประกอบหลักและ องค์ประกอบรอง ที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน ด้วย ถึงจะมีส่วนที่แตกต่างกัน แต่โดยภาพรวมแล้วดูกลมกลืนกันได้และมีการจัดสรรครูปความคิดให้สัมพันธ์กับรูปทรง ด้วย

3.2 ความสมดุล (Balance) หมายถึง จัดองค์ประกอบให้มีน้ำหนักและขนาดสัดส่วนที่เท่า ๆ กันทั้งสองด้าน การเท่ากันนี้อาจจะไม่เท่ากันในความเป็นจริง แต่เท่ากันในความรู้สึกของผู้ชม ฉะนั้นในงานศิลปะ ถ้ามองดูแล้วรู้สึกว่างส่วนหนักไป แน่นไป เบาหรือ บางไปก็จะทำให้ ดูเอนเอียง เกิดความรู้สึกไม่สมดุลและเกิดการบกพร่องทางความงาม

3.3 จังหวะ (Rhythm) หมายถึง การซ้ำกันขององค์ประกอบ เป็นการซ้ำที่มีความเป็นระเบียบ จากระเบียบง่าย ๆ ที่มีช่วงห่างเท่ากัน สู่ความเป็นระเบียบที่ซับซ้อนจนเกิดเป็นลักษณะรูปทรงของศิลปะ นอกจากการซ้ำจังหวะ สามารถเกิดได้จาก การสลับกันของหน่วย อาจมีช่องไฟหรือการเลื่อนไหลต่อเนื่อง ของเส้น สี น้ำหนัก รูปร่างและรูปทรง

3.4 รูปทรง (Form) หมายถึง โครงสร้างทางรูปของงานศิลปะที่รวมทั้งรูปภายในและรูปภายนอก เป็นโครงสร้างที่ก่อรูปขึ้นด้วยหน่วยเพียงหน่วยเดียวหรือหลายหน่วยรวมตัวกันขึ้นก็ได้ เช่น ของงานประติมากรรมที่ทำเป็นรูปคนคนเดียวหรืองานประติมากรรมกลุ่มคน งานจิตรกรรมชิ้นหนึ่ง หมายถึง ส่วนรวมของงานชิ้นนั้น ซึ่งอาจประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ หลายส่วนหรือรูปทรงย่อย ๆ หลายรูปทรงรวมทั้งที่ว่างหรือฉากหลังด้วย โดยรูปทรงแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1.รูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ รูปวงกลม รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม ฯลฯ 2.รูปทรงอินทรีย์ ในทางศิลปะ หมายถึง รูปทรงที่เป็นโครงสร้างของชีวิตและเติบโตได้ และ 3. รูปทรงอิสระ หมายถึง รูปทรงที่ไม่ได้จำกัดอยู่ในแบบเรขาคณิตหรืออินทรีย์ เป็นรูปทรงที่เกิดขึ้นอย่างอิสระ ไม่มีโครงสร้างที่แน่นอน เป็นไปตามอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม (ชะลูด นิมสมอ 2557 : 266-271)

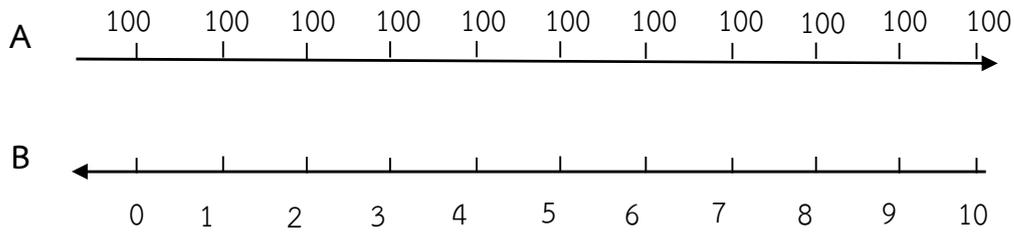
จากการศึกษาหลักการจัดองค์ประกอบ ผู้สร้างสรรคได้นำหลักองค์ประกอบของการออกแบบมาใช้โดยนำรูปทรงอิสระของก้อนเมฆที่ก่อตัวกันเป็นมวล ผสมผสานกับรูปทรงของต้นไม้ที่มีลักษณะเป็นพุ่ม จึงเกิดการนำรูปทรงทั้งสองมาสร้างสรรครูปทรงใหม่ให้มีมวลและปริมาตร รวมถึงการใช้รูปทรงอิสระต่าง ๆ ตามจินตนาการ

4. ทฤษฎีการหาสัดส่วนการทดลองนำดินสี

สีบพงษ์ เผ่าไทย (2549 : 19) ได้กล่าวในสูจิบัตรนิทรรศการผลงานคณาจารย์ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ไว้ว่า ดินสี (Color Clay) หรือ การตกแต่งด้วยดินสี มีชื่อเรียกตามลักษณะการใช้ดินสีนั้น ซึ่งก่อนที่จะใช้เทคนิคดินสีเหล่านั้น จำเป็นที่จะต้องทราบก่อนว่าจะเตรียมดินสีได้อย่างไร

ทฤษฎีแบบเส้นตรง (Line blend)

ตารางที่ 1 : ตารางทฤษฎีแบบเส้นตรง (Line blend)

เป็นวิธีการหาสัดส่วนของวัตถุดิบแบบง่ายๆ โดยมีวัตถุดิบตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปผสมกันและกำหนดให้ค่าหรือ ปริมาณของ วัตถุดิบที่อยู่บนแนวเส้นตรงนั้นมีค่ากำหนดที่ 100 และการกำหนดจุดที่อยู่บนแนวเส้นตรงนั้นขึ้นอยู่กับผู้ทดลองว่าต้องการค่า ความละเอียดมากหรือน้อย เช่น อาจเพิ่มหรือลดจุดละ 1% รวมทั้งสิ้นจำนวน 11 จุด การอ่านค่าใช้วิธีจับคู่ A และ B เรียงไปเป็น จุด ๆ เช่น จุดที่ 1 A= 100 กรัม (กำหนดวัตถุดิบดินสโตนแวร์) B= 0 กรัม (กำหนดวัตถุดิบสีอะครีลิก) หรือจุดที่ 4 A = 100 B =3 เป็นต้น

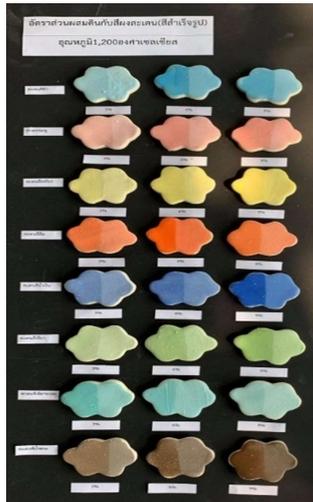
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
A 100 B 0	A 100 B 1	A 100 B 2	A 100 B 3	A 100 B 4	A 100 B 5	A 100 B 6	A 100 B 7	A 100 B 8	A 100 B 9	A 100 B 10

ตารางที่ 2 : ตารางแสดงผลรวมสูตรทฤษฎีเส้นตรง

อัตราส่วนผสมดินกับสีผงอะครีลิก (สีสำเร็จรูป) ที่ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้

วัตถุดิบ	จุดที่ 4	จุดที่ 7	จุดที่ 10
	ดินสโตนแวร์ 100 กรัม	ดินสโตนแวร์ 100 กรัม	ดินสโตนแวร์ 100 กรัม
อะครีลิกสีฟ้า	3%	6%	9%
อะครีลิกชมพู	3%	6%	9%
อะครีลิกเหลือง	3%	6%	9%
อะครีลิกส้ม	3%	6%	9%
อะครีลิกน้ำเงิน	3%	6%	9%
อะครีลิกเขียว	3%	6%	9%
อะครีลิกเขียวเข้ม	3%	6%	9%
อะครีลิกน้ำตาล	3%	6%	9%

ตารางที่ 3 : ตารางแสดงผลอัตราส่วนผสมดินกับสีผงอะครีลิก (สีสำเร็จรูป)

ภาพที่ 4 ผลการทดลองสีอะครีลิก (สีสำเร็จรูป) หลังเผาที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส
ที่มา : นางสาวเกษกานต์ ชูประดิษฐ์

5. การตกแต่งน้ำสลิปสี หรือ การเอนโกบดินสี (Engobe decorating slip)

5.1 สลิป (Slip) หมายถึง ดินชนิดเดียวกันกับเนื้อดินปั้น ถูกทำให้แห้งบดผสมกับน้ำ คนจนดินมีลักษณะเหลวเป็นครีมข้นทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อดิน ใช้สำหรับในการเชื่อมดินกับดินเข้าด้วยกัน อีกทั้งยังใช้ในการตกแต่งผลิตภัณฑ์โดยการเติมสารให้สีประเภทออกไซด์ หรือ สีสำเร็จรูป (อะครีลิก) ตกแต่งโดยทาที่ผลิตภัณฑ์มีในขณะนั้นผลิตภัณฑ์ดินความหมาดตัว

5.2 เอนโกบ (Engobe) หมายถึง เคลือบอย่างหนึ่ง ที่ใช้เนื้อดินผสมกับสารให้สีประเภทออกไซด์ หรือ สีสำเร็จรูป (อะครีลิก) มีลักษณะเหลวเป็นครีมข้น เรียกว่า น้ำสลิปสี ทั้งนี้อาจผสมน้ำดินสีขึ้นใหม่ อาจไม่ใช้ดินชนิดเดียวกันกับเนื้อดินปั้นก็ได้สามารถใช้ดินขาวเกาลินผสมกับดินบอลล์เคลย์ โดยการเติม เฟลด์สปาร์ ฟลินต์และฟลักซ์ลงไป เพื่อลดการหดตัวของน้ำสลิปสี ทำให้น้ำดินสีมีการยึดเกาะกับผิวผลิตภัณฑ์และมีลักษณะพิเศษ คือ ทึบแสงปกปิดผิวผลิตภัณฑ์

สัดส่วนของดินและน้ำในการผสมน้ำสลิปหรือเอนโกบขึ้นอยู่กับของดินแต่ละชนิด ถ้าใช้ดินบอลล์เคลย์ควรใช้เติมน้ำมากกว่า น้ำสลิปที่ทำจากดินบอลล์เคลย์จะมีความข้นจึงควรเติมน้ำเล็กน้อย น้ำสลิปที่ใช้ในการเอนโกบสามารถเก็บไว้นาน หากเติมเบนโทไนต์ลงไปเล็กน้อยจะช่วยป้องกันการแขวนลอยได้ (สุขุมาล เล็กสวัสดิ์ 2548 : 212)

5.3 อะครีลิก (Color Stain) หรือ สีสำเร็จรูป อะครีลิกคือการนำส่วนผสมของสารให้สี เช่น ออกไซด์และสารประกอบชนิดอื่น ๆ กันมาพริต รวมกันในอุณหภูมิสูงแล้วนำไปบดให้ละเอียดแล้วล้างเพื่อขจัดเกลือละลาย (Soluble Salt) ออก ประโยชน์ของอะครีลิกก็คือได้สีที่แน่นอนและมีมากมายหลายสีสามารถคาดเดาสีที่จะเกิดขึ้นได้เมื่อผสมในปริมาณและช่วงอุณหภูมิการเผาที่คงที่ (สุขุมาล เล็กสวัสดิ์ 2548 : 135)

อิทธิพลจากศิลปกรรม

1. อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน

ผู้สร้างสรรค์ศึกษาค้นคว้าแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานจากศิลปกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นกรณีศึกษาในการสร้างสรรค์นั้น การสร้างสรรค์ผลงานแต่ละชนิดมีกระบวนการเทคนิครูปแบบงานที่หลากหลายมีทั้งจิตรกรรม ประติมากรรม เครื่องเคลือบดินเผา ซึ่งมีแนวคิดที่มาจากธรรมชาติ ประสิทธิภาพแตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดและรูปแบบงานของผู้สร้างสรรค์ จึงได้ศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ชื่อศิลปิน	แนวคิดในการสร้างสรรค์	อิทธิพลที่ได้รับ
 มณี มีมาก	ถ่ายทอดผลงานสร้างสรรค์ แสดงออกถึงบรรยากาศทิวทัศน์ต้นไม้ ความประทับใจในธรรมชาติ	บรรยากาศของธรรมชาติที่สงบ จังหวะการเกิดซ้ำ ๆ ของรูปทรง
 สุรศักดิ์ แสนหนอง	ถ่ายทอดวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับ ธรรมชาติ ความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย สมถะพอเพียง ล้วนก่อให้เกิดสายใย แห่งความงดงามในจิตใจที่อบอุ่นและ ผูกพัน	รูปทรงที่ได้แรงบันดาลใจจาก ธรรมชาติ
 จุมพล อุตโยภาศ	ถ่ายทอดลักษณะรูปทรงของเมล็ดพืช เล็ก ๆ ที่มีการยืด ขยาย เปลี่ยนแปลง ดูแล้วมีชีวิตที่กำลังเจริญเติบโตอย่าง ต่อเนื่องเป็นไปอย่างช้า ๆ	รูปทรง จังหวะของรูปทรง การใช้โทนสี
 Zadok Ben-David	ถ่ายทอดเรื่องราวธรรมชาติรอบ ๆ ตัว อย่างต้นไม้ พันธุ์พืชและสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ	เรื่องราวความประทับใจใน ธรรมชาติ
 Tomoko Konno	แรงบันดาลใจจากสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ใน ธรรมชาติ	การใช้สีสันทันทีสดใส การผสมผสานกันของสี

ตารางที่ 4 : ตารางการวิเคราะห์ศิลปินที่ศึกษา

2. อิทธิพลที่ได้รับจากงานเครื่องเคลือบดินเผา

ผู้สร้างสรรค์ศึกษาค้นคว้าแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานเทคนิคทางเครื่องเคลือบดินเผาจากหลากหลายแหล่ง แต่ละเทคนิคมีกระบวนการและระยะเวลาในการทำที่แตกต่างกันไป จึงได้ศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งศิลปะที่ถูกสร้างขึ้นจากวัสดุที่ทำมาจากดินเผา สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน ในพิธีกรรมทางศาสนา รวมถึงความเชื่อและประเพณี สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้มนุษย์ได้พัฒนาและสะสมรวบรวมประสบการณ์ ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะในรูปแบบของดินเผาอย่างที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน

รูปแบบผลงาน	เทคนิค	อิทธิพลที่ได้รับ
 เครื่องปั้นดินเผา บ้านเชียง	สีที่ใช้เขียนได้มาจากแร่หินเพอริกออกไซด์ เขียนลวดลายใบไม้ดอกไม้ ลายก้นขด ที่พัฒนามาจากลายก้นหอย กลุ่มลายเรขาคณิต ได้แก่ รูปสามเหลี่ยม วงกลม ลายตารางเหลี่ยม กลุ่มลายอิสระ ลวดลายที่เกิดจากจินตนาการ	การใช้เทคนิคทำดินลงบนดินแดงให้เกิดความต่าง
 เครื่องปั้นดินเผาวัฒนธรรมหยาบเฉา	สีที่ใช้เป็นสีดำหรือสีม่วงเข้มลายเขียนสี มักเป็นลายเรขาคณิต พืช นก สัตว์ต่างๆ	การเขียนสีและแรงบันดาลใจที่มาจากธรรมชาติสร้างเรื่องราว การระบายสีเพื่อปกปิดผิวดิน
 เครื่องปั้นดินเผาสมัยกรีก	ทาสีน้ำดินสีด้วยสีน้ำตาลและสีดำ ลวดลายส่วนใหญ่เป็นการพรรณนาเล่าเรื่อง นิยมวาดลวดลายพวกคน สัตว์ ลวดลายพืชพรรณการออกแบบลายเส้นเป็นระเบียบซับซ้อน	ความเป็นระเบียบมีจังหวะ การซ้ำกันของเส้น

ตารางที่ 5 : การวิเคราะห์อิทธิพลที่ได้รับจากงานเครื่องเคลือบดินเผา

กรณีศึกษาอิทธิพลศิลปกรรมจากศิลปินและอิทธิพลที่ได้รับจากงานเครื่องเคลือบดินเผาที่ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบไปนั้น ทำให้เห็นถึงแนวคิด กระบวนการทางเทคนิครูปแบบงานที่หลากหลายมีทั้ง จิตรกรรม ประติมากรรม งานเครื่องเคลือบดินเผา ซึ่งมีแนวคิดที่มาจากธรรมชาติเช่นเดียวกับผู้สร้างสรรค์ จากการศึกษาถึงผลงานของศิลปินที่นำมาศึกษานั้น ผู้สร้างสรรค์มีแนวคิดและวิธีการที่แตกต่างกันในหลายด้าน มีการนำเสนอที่แตกต่างกัน การนำเสนอที่น่าสนใจ จึงทำให้พบว่าผลงานสร้างสรรค์ชุด “ความสุขจากผืนป่า” นั้น เป็นผลงานที่นำศาสตร์ทางศิลปะมาใช้ คือ กระบวนการทางเครื่องเคลือบดินเผา โดยการขึ้นรูปทรงตามแนวคิดตลอดจนใช้วิธีการตกแต่งด้วยน้ำดินสี (การเอนโกบ) ตามเอกลักษณ์เฉพาะตน ถ่ายทอดผลงานสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่แสดงถึงความงามและสามารถสร้างความตระหนักให้ผู้คนหันมาใส่ใจ เห็นคุณค่าและรู้สึกหวงแหนธรรมชาติ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ขึ้นรูปแบบขดโดยคลึงดินให้เป็นเส้นยาว ทาน้ำสลิปที่เส้นดิน แล้วนำมาวางเรียงเป็นชั้น ๆ เรียงต่อกันและเกลี่ยดินที่เรียงต่อกันให้เป็นเนื้อเดียวกัน บีบให้ได้ทรง ทิ้งดินให้หมาด ใช้ไม้พายตบให้ได้รูปทรงตามแบบที่ร่างไว้ จากนั้นใช้เครื่องมือตกแต่งขูดผิวให้ตั้งเรียบตามที่ต้องการจะได้รูปทรงอิสระของก้อนเมฆ เเจาะรูตรงกลางเป็นรูปทรงอิสระของก้อนเมฆ ในส่วนด้านหน้าและด้านหลัง

2. คลึงดินให้เป็นเส้น ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ตัดเส้นดินให้โค้งเป็นทรงถ้วย (U) ทิ้งดินไว้ให้หมาดเพื่อให้คงรูป เมื่อจับดินจะไม่อ่อนนิ่มและแข็งจนเกินไป จากนั้นนำเส้นดินที่คลึงโค้งขนาดเล็ก-ใหญ่มาติดกับรูปทรงอิสระของก้อนเมฆเพื่อเป็นฐานของชิ้นงาน ปั้นส่วนกึ่งไม้ติดลงบนรูปทรงอิสระของก้อนเมฆ คลึงดินเป็นเส้นแล้วบีบดินให้ได้ทรงใบไม้และกึ่งไม้ตามแบบร่าง จากนั้นใช้ใบเลื่อยขูดให้เกิดพื้นผิวเป็นริ้วเส้นบาง ๆ ใช้ฟองน้ำชุบน้ำ เช็ดให้เรียบทั่วชิ้นงาน แล้วนำดินสีมาทาบริเวณเส้นโค้ง

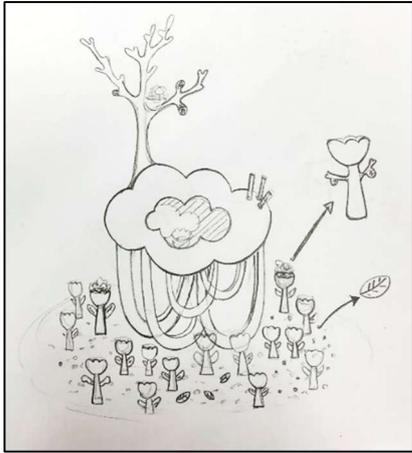
3. ดอกไม้บีบดินให้เป็นทรงถ้วยคลึงดินเป็นแท่งทิ้งไว้ให้หมาด นำดินทั้งสองส่วนประกอบเข้าด้วยกัน ปั้นตกแต่งตามแบบร่าง จากนั้นนำดินมาบีบให้เป็นแผ่นเล็ก ๆ ขูดลายเส้นลงบนดินแผ่นให้เป็นลายใบไม้ทำแบบนี้ให้ได้จำนวนมาก ผลงานทั้งหมดทิ้งไว้ให้แห้งจากนั้นนำเข้าเผาที่อุณหภูมิ 800 องศาเซลเซียสหลังจากนั้นชุบเคลือบนำเข้าเผาอุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส

เนื้อดินที่ใช้ในการสร้างสรรค์	ลักษณะคุณสมบัติ
	ผู้สร้างสรรค์ใช้เนื้อดินสโตนแวร์ (Stoneware) ในการขึ้นรูปทรงหลัก เนื้อดินปั้นสโตนแวร์ของวัตถุดิบเมื่อเผาแล้วจะเป็นสีขาวครีม แต่มีความแข็งแรง เเผาในอุณหภูมิสูง เคาะมีเสียงดังกังวาน วัตถุดิบที่ใช้ต้องมีความทนไฟสูงและมีความเหนียว
	ผู้สร้างสรรค์ใช้เนื้อดินเทอรากอตต้า (Teracotta) มีลักษณะสีแดงอมส้มซึ่งสีเข้มมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับวัตถุดิบและอุณหภูมิที่เผา หากเนื้อดินมีส่วนผสมของออกไซด์ของเหล็กมาก สีจะเข้มและการเผาไฟสูงยิ่งทำให้สีเข้มมาก เเผาได้ทั้งไฟสูงและไฟต่ำเมื่อเผาดิบแล้วอาจมีคราบสีขาวติดบนผิวภาชนะ ซึ่งเกิดจากเกลือของหินปูนหลงเหลืออยู่
	ผู้สร้างสรรค์ใช้เนื้อดินพอร์ซเลน (Porcelain) เป็นเนื้อดินที่ได้มาจากการผสมกันของดินหลายชนิด เช่น ดินเกาลิน บอลเคลล์ เฟลด์สปา และฟรินต์ เนื้อดินมีความเหนียวน้อย ดินชนิดนี้เหมาะแก่การไปทำเป็นน้ำสลิปหล่อ เนื้อมีความละเอียดให้สีขาว เเผาอุณหภูมิสูง เหมาะแก่การปั้นชิ้นงานขนาดเล็ก

ตารางที่ 6 : ตารางเนื้อดินที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ภาพร่างสองมิติและการสร้างสรรค์

(ก)

(ข)

(ค)

(ง)

(จ)

(ฉ)

ภาพที่ 5 ภาพร่างสองมิติและการสร้างสรรค์

(ก) ภาพร่างสองมิติ ชุด “ความสุขจากผืนป่า”

(ข) การขึ้นรูปแบบขด

(ค) ประกอบเส้นเข้ากับรูปทรง

(ง) ทาเอนโกบดินสี

(จ) ดอกไม้ในเอกลักษณ์เฉพาะตน

(ฉ) หลังเผาเคลือบอุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส

ที่มา : นางสาวเกษกานต์ ชูประดิษฐ์

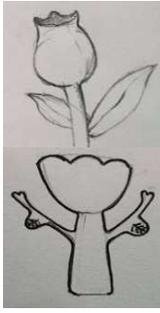
ผลการวิจัย

การวิเคราะห์จากหลักการทางสุนทรียศาสตร์

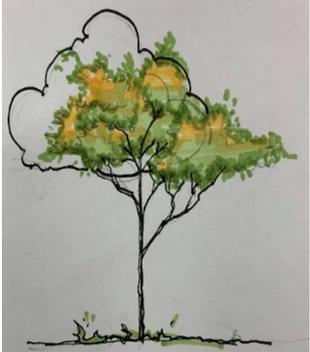
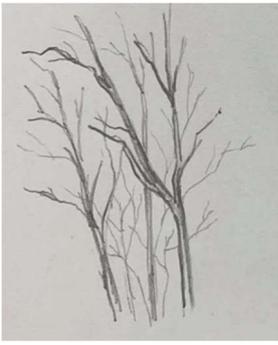
ประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและการลงพื้นที่จริงของผู้สร้างสรรค์ จากการศึกษาพบว่าลักษณะของธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ที่มีความคล้ายคลึงกัน มีความสลับซับซ้อนของต้นไม้ นานาชนิดและยังประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติจนเกิดเป็นผืนป่า ผืนป่าดังกล่าวมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตน้อยใหญ่ เมื่อผู้สร้างสรรค์ลงพื้นที่เพื่อสัมผัสความงดงามของผืนป่า บรรยากาศที่พบเห็นเป็นเหมือนประสบการณ์ที่น่าจดจำ ก่อให้เกิดความประทับใจในธรรมชาติที่ได้สัมผัส จึงถ่ายทอดเป็นผลงาน ชุด “ความสุขจากผืนป่า” สอดคล้องกับแนวคิดของ จอน ดิวอี้ ที่ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งแวดล้อมทำให้มีความคิดและอารมณ์ซึ่งเป็นประสบการณ์ แต่บางครั้ง การมีประสบการณ์ที่พอใจน่าจดจำเป็นพิเศษ เราจะจำประสบการณ์นั้นได้อย่างฝังใจ ซึ่งธรรมชาติและผืนป่าเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดความความสุขและความประทับใจแก่ผู้สร้างสรรค์ ผลักดันให้เกิดเป็นพลังบวกจึงนำมาใช้เป็นแนวคิดในทางสร้างสรรค์ผลงานอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน สัมพันธ์กับทฤษฎีของกัจจกร สุนทรพงษ์ศรี ที่ได้กล่าวไว้ว่า แรงบันดาลใจนั้นขึ้นอยู่กับอารมณ์ในขณะนั้น เป็นเหมือนการถ่ายทอดความรู้สึกภายในออกมาเป็นรูปร่างรูปทรง เป็นการตอบสนองการแสดงออกอย่างมีเอกภาพ แรงบันดาลใจทั้งที่เป็นรูปแบบนามธรรมและรูปธรรมที่ก่อให้เกิดความคิดความรู้สึกมากระตุ้นเร้าให้สร้างเป็นงานศิลปะ (กัจจกร สุนทรพงษ์ศรี 2559 : 151)

การวิเคราะห์ข้อมูลการนำไปใช้สร้างสรรค์ผลงาน

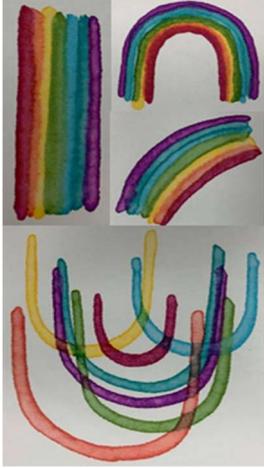
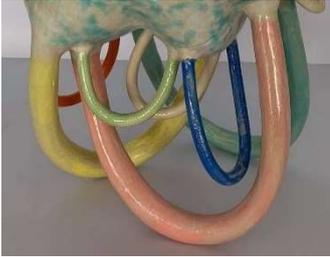
สัญญาณของผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ผลงานในลักษณะของการใช้รูปทรงในธรรมชาติที่สัมพันธ์กับเนื้อหาและแนวความคิด เป็นตัวแทนของสัญลักษณ์ ให้มีกลมกลืนไปกับรูปทรง โดยการนำมาวิเคราะห์เป็นทัศนธาตุ ใช้การประกอบกันของรูปทรง ได้แก่ รูปทรงที่เกิดจากการทับซ้อน รูปทรงที่เกิดจากการผสมกัน และรูปทรงที่วางชิดกัน อีกทั้งประเภทของรูปทรงที่เหมือนกันหรือประเภทของรูปทรงที่ต่างกัน สามารถสร้างรูปทรงให้มีความต่อเนื่องซึ่งกันและกันได้ ก่อเกิดเป็นรูปทรงใหม่ รูปทรงดังกล่าวข้างต้น นำพาความรู้สึกของผู้มองให้รู้สึกคล้อยตาม เพื่อสื่อสารให้ผู้ชมทวนนึกถึงสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติและเห็นความสำคัญเมื่อได้มองมายังผลงาน

ภาพข้อมูล	การพัฒนาภาพร่าง	ชิ้นงานจริง	วิเคราะห์ข้อมูล
			ลักษณะผิวเปลือกไม้จากธรรมชาติให้ผิวที่สัมผัสขรุขระ เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความความอุดมสมบูรณ์
พื้นผิวด้านไม้	ลายเส้นเปลือกไม้	น้ำเคลือบที่ฉาบผิว	
			การพัฒนารูปทรงเมล็ดของดอกไม้ที่เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์
ดอกไม้จากภาคกลาง	การพัฒนารูปทรง	ดอกไม้ที่ได้จากการพัฒนา	

ภาพข้อมูล	การพัฒนาภาพร่าง	ชิ้นงานจริง	วิเคราะห์ข้อมูล
 <p data-bbox="309 907 459 943">ก้อนเมฆ ต้นไม้</p>	 <p data-bbox="580 660 900 741">การรวมรูปทรงระหว่าง รูปทรงก้อนเมฆและรูปทรงต้นไม้</p>	 <p data-bbox="995 616 1190 696">รูปทรงเมฆและ รูปทรงต้นไม้ร่วมกัน</p>	<p data-bbox="1279 280 1511 555">การพัฒนารูปทรงที่มาจากก้อนเมฆ ผสมผสานต้นไม้ที่มี ลักษณะเป็นพุ่มเป็น สัญลักษณ์แสดงถึง ความสุข</p>
 <p data-bbox="261 1344 512 1379">การแตกใบอ่อนของกิ่งไม้</p>	 <p data-bbox="671 1344 809 1379">ลายเส้นกิ่งไม้</p>	 <p data-bbox="979 1344 1203 1379">รูปทรงกิ่งไม้ที่มีใบอ่อน</p>	<p data-bbox="1279 960 1511 1189">การพัฒนารูปทรงที่มาจาก การแตกใบอ่อน ของกิ่งไม้เป็น สัญลักษณ์แสดงถึง ความเจริญงอกงาม</p>
 <p data-bbox="336 1762 427 1798">ใบไม้ร่วง</p>	 <p data-bbox="671 1780 809 1816">ลายเส้นใบไม้</p>	 <p data-bbox="943 1762 1246 1798">ลักษณะใบไม้อันเป็นเอกลักษณ์</p>	<p data-bbox="1279 1426 1511 1749">การพัฒนารูปทรงที่มาจาก การใบไม้ร่วงหล่น จากต้นลงสู่พื้นดิน กลายเป็นปุ๋ยธรรมชาติ ที่มีประโยชน์ต่อระบบ นิเวศเป็นสัญลักษณ์ แสดงถึงเกื้อกูลกัน</p>

ภาพข้อมูล	การพัฒนาภาพร่าง	ชิ้นงานจริง	วิเคราะห์ข้อมูล
 <p data-bbox="304 837 373 875">สายรุ้ง</p>	 <p data-bbox="619 882 762 920">ลายเส้นสายรุ้ง</p>	 <p data-bbox="884 752 1203 790">ผลงานที่ได้จากการพัฒนารูปทรง</p>	<p data-bbox="1235 383 1469 607">การพัฒนาารูปทรงที่มาจาก การสีเส้นของสายรุ้งที่เกิดขึ้นจากหลังฝนตก เป็นสัญลักษณ์แสดงถึง ความสุข ความชุ่มชื้น</p>

ตารางที่ 7 : วิเคราะห์ข้อมูลการนำไปใช้สร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 6 ผลงานชุดผลงานชุดความสุขจากฝันป่า
ที่มา : นางสาวเกษกานต์ ชูประดิษฐ์

การวิเคราะห์ความงามทางองค์ประกอบศิลป์ต่อผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา

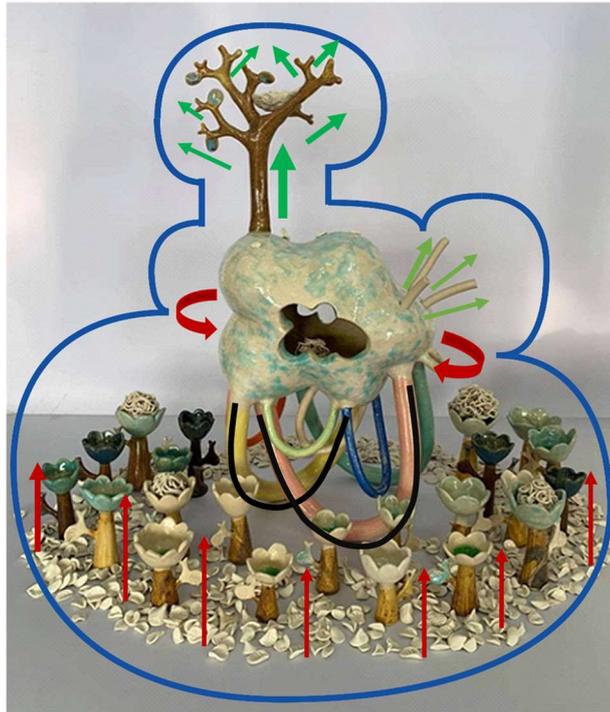
ความงามเป็นสัญลักษณ์ของงานสร้างสรรค์อันมาจากรูปร่างรูปทรงในธรรมชาติ ซึ่งได้แก่ รูปทรงอิสระของ ต้นไม้ เมล็ดพันธุ์ ดอกไม้ ก้อนเมฆ สายฝน รุ่งกินน้ำ ถ่ายทอดความประทับใจจากประสบการณ์ ธรรมชาติที่งดงามตามความคิด เกิดแรงบันดาลใจนำไปสู่จินตนาการและถ่ายทอดความรู้สึกนั้นออกมา เป็นผลงานศิลปะที่สัมพันธ์กับเอกภาพทางความคิด

1. รูปร่าง-รูปทรง

รูปร่างรูปทรงที่ใช้ในผลงานได้มาจากการลดทอนรูปทรงจริงจากธรรมชาติ ได้แก่ รูปทรงอิสระของก้อนเมฆ ที่ก่อตัวกันเป็นมวล รูปทรงพุ่มใบไม้ของต้นไม้ รูปทรงกิ่งก้านของต้นไม้ รูปร่างของใบไม้ที่ร่วงหล่นบนพื้นดิน ผสมผสานกับ ความคิดตามจินตนาการของผู้สร้างสรรค์ ระหว่างรูปทรงของต้นไม้ที่มีลักษณะเป็นพุ่มกับรูปทรงของก้อนเมฆ รูปทรงของต้นไม้ใหญ่ที่แตกกิ่งก้านแผ่ขยาย เมื่อมองจากระยะไกลก็จะเห็นเป็นรูปทรงอิสระ จึงเกิดการนำรูปทรงอิสระทั้งสองมาสร้างสรรค์รูปทรง ใหม่ให้มีมวลและปริมาตร โดยรูปทรงนั้นมีความสัมพันธ์กับแนวคิด การถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึก เพื่อแสดงออกถึงความ ประทับใจที่ได้รับจากธรรมชาติและผืนป่า

2. เส้น

ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดเส้นสีแดง เป็นขอบเขตรอบนอกของรูปทรง และใช้เส้นแนวตั้ง เส้นโค้ง เป็นส่วนของ เส้นภายใน โดยจัดวางองค์ประกอบให้มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ลูกศรสีเขียวแสดงถึงเส้นที่ยื่นไปในพื้นที่ว่าง พุ่งขึ้นไปและ กระจายตัวออก เพื่อสื่อถึงความเคลื่อนไหว การมีชีวิต การเจริญเติบโต ลูกศรสีส้มใช้เส้นเฉียง ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว พุ่งขึ้นสร้าง ความสมดุลให้รูปทรง ลูกศรสีดำ ใช้เส้นโค้งที่มีลักษณะคล้ายตัวยู มีเส้นขนาดเล็กและขนาดใหญ่สลับไปมา เพื่อสื่อถึงการสั่นไหว ไปในทิศทางเดียวกันกับรูปทรง ให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหว เกิดความกลมกลืนในทิศทางธรรมชาติ

ภาพที่ 7 การวิเคราะห์รูปร่าง-รูปทรงและเส้น ในผลงานสำเร็จชุดที่ 1
ที่มา : นางสาวเกษกานต์ ชูประดิษฐ์

ภาพที่ 8 การวิเคราะห์พื้นที่ว่าง จังหวะและพื้นผิว ผลงานสำเร็จชุดที่ 1

ที่มา : นางสาวเกษกานต์ ชูประดิษฐ์

3. พื้นที่ว่างและจังหวะ

พื้นที่ว่างด้านหน้าลูกศรเส้นสีแดง เจาะเป็นรูปร่างคล้ายต้นไม้ให้มีลักษณะตามด้านหน้าของรูปทรงภายนอก และด้านหลังลูกศรสีเหลือง เจาะเป็นรูปร่างก้นเมฆให้มีขนาดที่แตกต่างกันเพื่อให้อากาศถ่ายเท ลดทอนให้รูปทรงดูไม่แข็งเพื่อให้เกิดมิติรอบ ๆ ตัวชิ้นงาน พื้นที่ว่างระหว่างดอกไม้มีขนาดแตกต่างกันให้เกิดเป็นจังหวะของชิ้นงาน และในส่วนของลูกศรสีฟ้าเป็นรูปทรงใบไม้และดอกไม้เล็กไม้หลาย ๆ ขนาด ผลิตซ้ำให้มีรูปทรงและสี สอดคล้องสัมพันธ์กับของรูปทรงอื่น ๆ ในพื้นที่ว่าง การจัดวางเน้นให้มีลักษณะเหมือนผืนป่าในธรรมชาติ

4. พื้นผิว

พื้นผิว สร้างสรรค์ให้มีลักษณะพื้นผิวนูนสลับกับพื้นผิวเรียบ มีพื้นผิวที่แสดงความมันวาวจากเคลือบใสและเคลือบสีเซียว สื่อถึงความชุ่มชื้น ความอึมอึม เปรียบเหมือนน้ำเกาะบนพื้นผิวของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ ส่วนฐาน มีการคลึงเส้นโค้งให้เรียบหลาย ๆ เส้น เพื่อสื่อถึงสายรุ้ง อันเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ ความเคลื่อนไหวและการเจริญงอกงามของผืนป่า

5. สี

สีที่ใช้ในการสร้างสรรค์ ผู้สร้างสรรค์พิจารณาให้สอดคล้องกับเนื้อหาและแนวคิดของรูปแบบผลงาน ผู้สร้างสรรค์ ใช้เทคนิคการเคลือบลงบนเทอร์ราโคตา ทำให้สีเคลือบมีความเข้มข้นเนื่องจากสีดินที่เข้มข้นจากการเผาอุณหภูมิที่สูง แม้ใช้เคลือบชนิดเดียวกันลงบนดินสโตนแวร์ก็จะให้ค่าสีต่างกันและใช้เทคนิคการเอนโกบด้วยใช้น้ำดินสีขาวผสมกับสารให้สีเพื่อแสดงออกทางอารมณ์ สื่อถึงบรรยากาศทางธรรมชาติ ได้แก่ แสงจากสีส้มของท้องฟ้า สีของสายรุ้ง สีจากใบไม้ ดอกไม้ เปลือกไม้ เมล็ดพันธุ์ โดยมีการแบ่งโทนสีเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสีเอิร์ธโทน เพื่อแสดงความเป็นธรรมชาติ ความสงบ ผสมผสานความกลมกลืน และกลุ่มสีพาสเทล เพื่อแสดงความละมุน อ่อนโยน สีของรุ้งกินน้ำ สีของบรรยากาศเพื่อแสดงถึงความสดใสโดดเด่นที่ประสานสัมพันธ์กันอย่างลงตัว

วิเคราะห์การนำสีไปใช้ให้สัมพันธ์กับเนื้อหาและแนวคิดของรูปแบบผลงาน

		เคลือบสีน้ำตาล แสดงออกถึงสีเปลือกไม้
		เคลือบใสสำเร็จรูป เคลือบสีเขียว แสดงออกถึงความชุ่มชื้นของน้ำ
		ส้มจุดที่4 เขียวจุดที่4 เหลืองจุดที่7 ชมพูจุดที่7 แสดงออกถึงสีสันของบรรยากาศทางธรรมชาติ
		เคลือบน้ำเงินบนดินเทอรา คอตต้า แสดงออกถึงแสดงออกถึงสีสันของบรรยากาศทางธรรมชาติ
		เคลือบสีน้ำตาลบนดินเทอรา คอตต้า แสดงออกถึงสีเปลือกไม้
		เคลือบขาวทึบ เคลือบใส แสดงออกถึงความเติบโต งอกงาม
		สีเขียวเกิดจากการหลอมละลายของแก้วแสดงออกถึง สีของใบไม้
		เคลือบสีน้ำตาลบนดินสโตนแวร์ แสดงออกถึงสีเปลือกไม้

ตารางที่ 8 : การวิเคราะห์การนำสีไปใช้ให้สัมพันธ์กับเนื้อหาและแนวคิดของรูปแบบผลงาน

อภิปรายผลการสร้างสรรค์

โครงการการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผา “ชุดความสุขจากผืนป่า” จากการสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาครั้งนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกความประทับใจออกมาในรูปแบบเครื่องเคลือบดินเผา 3 มิติ ผ่านรูปร่าง-รูปทรงของต้นไม้ที่มีหลากหลายชนิด เป็นส่วนประกอบหลักในการสร้างรูปทรง ผสมผสานรูปทรงของเมล็ดพันธ์ต่าง ๆ รูปทรงอิสระก้อนเมฆและสายรุ้ง เป็นรูปทรงใหม่ที่สร้างสรรค์ให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตน ทั้งนี้เพื่อแสดงออกถึงความสุขของการพึ่งพาอาศัย ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและผืนป่า

การสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผา “ชุดความสุขจากผืนป่า” ครั้งนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้ถ่ายทอดอารมณ์ประสบการณ์ ความรู้สึกประทับใจ ผ่านสัญลักษณ์ของผู้สร้างสรรค์ที่ได้สร้างสรรค์ผลงานในลักษณะของการใช้รูปทรงในธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์ ประกอบด้วย เส้น สี รูปร่าง-รูปทรง ที่มีมวลและปริมาตร มีขนาดที่แตกต่าง ผสานกันอย่างกลมกลืนจนเกิดเอกภาพในรูปแบบเครื่องเคลือบดินเผา 3 มิติ รูปแบบและเนื้อหาของผลงานแสดงออกอย่างเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย สื่อสารกับผู้ชมอย่างตรงไปตรงมา เนื่องจากผู้สร้างสรรค์ต้องการให้ผู้ชมงานหวนคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติซึ่งมีความสำคัญต่อมนุษย์และสิ่งมีชีวิตทุกชนิด อีกทั้งเพื่อเสริมสร้างความรู้สึกหวงแหนในทรัพยากรและผืนป่าของประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. (2543). *มองสื่อใหม่มองสังคมใหม่*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสื่อสารมวลชน นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กำจร สุนพงษ์ศรี. (2558). *ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก 1*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรรยา โกมูทรรัตนานนท์. (2540). *สุนทรียศาสตร์ ปัญหาเบื้องต้นในปรัชญาศิลปะและความงาม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ชลลุด นิมเสมอ. (2557). *องค์ประกอบของศิลปะ*. (พิมพ์ครั้งที่10). กรุงเทพฯ: อมรินทร์
- ทวี พรหมพฤกษ์. (2523). *เครื่องเคลือบดินเผาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- ธีรยุทธ บุญมี. (2551). *การปฏิบัติศิลปศาสตร์ของ โซซูร์ เส้นทางสู่โฟสโตโมเดิร์นนิสม์*. กรุงเทพฯ: วิชาษา.
- ไพจิตร อังศิริวัฒน์. (2541). *เนื้อดินเซรามิก*. (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- ไพจิตร อังศิริวัฒน์. (2547). *รวมสูตรเคลือบเซรามิก*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- วรรณพร พัฒนเสถียรกุล.(2552). *ความเข้าใจความหมายพื้นฐานทางศิลปะของนักศึกษาศิลปในมหาลัยศิลปากร*. (ศิลปะนิพนธ์ปริญญาศิลปบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. (2549). *ศิลปะวิชาการ 2 คืออะไร*. กรุงเทพฯ: วิสคอมเซ็นเตอร์
- สุขุมาล เล็กสวัสดิ์. (2548). *เครื่องปั้นดินเผาพื้นฐานการออกแบบและการปฏิบัติงาน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ โกสิยพันธ์. (2531). *น้ำเคลือบเครื่องปั้นดินเผา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- อานูวัฒน์ สว่างผล. (2543). *วัตถุดิบที่ใช้แพร่หลายในงานเซรามิกส์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- มณี มีมากและพัตยศ พุทธเจริญ. (2561). *พื้นที่และเวลาแห่งความสุขสงบ. วารสารปาริชาติ*. ปีที่ 31 (ฉบับที่ 1), 84
- สุรศักดิ์ แสนโหม่ง, พรสวรรค์ นนทะภา, บริรักษ์ ศุภตริยวรวงศ์, ศรีพัฒน์ เทศารินทร์ และ อภิชาติ เอี่ยมวิจารณ์. (2560). *ผลงานศิลปกรรมที่สะท้อนเนื้อหาความดีงามและความสงบสุข. วารสารช่อพะยอม*, ปีที่ 26 (ฉบับที่ 1), 46-47
- ธวัชชัย สันติสุข. (2549). *ป่าไม้ของไทย*. สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2563, จาก https://www.dnp.go.th/botany/PDF/publications/veget.pdf?fbclid=IwAR2t6JXtBBLT6bUnP6OMRF_ZditvhdczsHSYSrRrtzvVAfe2oc936BSOjK4&fbclid=IwAR2t6JXtBBLT6bUnP6OMRF_ZditvhdczsHSYSrRrtzvVAfe2oc936BSOjK4
- มูลนิธิสืบนาคะเสถียร. (2562). *เกร็ดความรู้ป่าดิบแล้ง (Dry Evergreen Forest) แหล่งอาหารสัตว์ป่า*. สืบค้น 27 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://www.facebook.com/SeubNakhasathienFD/posts/10157724877490827/>
- มูลนิธิสืบนาคะเสถียร. (2562). *เกร็ดความรู้ป่าดิบชื้น หรือ ป่าดงดิบ*. สืบค้น 27 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://www.facebook.com/SeubNakhasathienFD/posts/10157695190085827>
- ป่าภาคเหนือ*. (ม.ป.ป.). สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://www.dnp.go.th/fca16/file/12irwxer9ti8gha.pdf>
- ประติมากร จุมพล อุทโยภาศ*. (ม.ป.ป.). สืบค้น 27 กุมภาพันธ์ 2563, จาก www.bloggang.com/mainblog.php?id=woodsculpture.

- มูลนิธิสีบนาคะเสถียร. (2562). *เกร็ดความรู้ป่าเบญจพรรณ*. สืบค้น 27 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://www.facebook.com/130907225826/posts/10157786898710827/>
- วัฒนธรรมทยางเภา. สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2563. จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/gossmanpottery>. (2561). *เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียง วัฒนธรรมที่มายุกว่า3,500ปี*. สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <https://gossmanpottery.com/ban-chiang-pottery/>
- Mark Cartwright. Ancient Greek Pottery. (2561). สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2563. จาก https://www.ancient.eu/Greek_Pottery/
- Tomoko Konno. CJS Thursday Lecture Series Celebration of Life. สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <https://ii.umich.edu/ii/news-events/all-events.detail.html/42802-9661743.html>
- ZADOK BEN-DAVID. (2562). *เจ้าของผลงานศิลปะที่หลอมรวมธรรมชาติและความคิด*. สืบค้น 10 กุมภาพันธ์ 2563. จาก <https://www.baanlaesuan.com/67133/design/design-update/people/zadok-ben-david>